

Yeni Antlaşma'daki Birlik ve Ayrılık

Yazan: Shane Rosenthal

Yuhanna 17. bölümde İsa, sürüsünün “*tam bir birlik içinde olması*” (17:23) için dua ediyor. Ama Luka 12. bölümde ise öğrencilerine “*bu dünyaya barış getirmeye değil, ayrılık getirmeye geldiğini*” (Luka 12:51) söylüyor. Peki biz, birbirinden tamamen farklı ve görünüşte birbirine karşıt olan bu iki ayeti nasıl anlamalayız? Bu yazının amacı, bu soruya cevap vermektir. Bunun da ötesinde, bu yazı, Yeni Antlaşma'daki birlik ve ayrılıkla ilgili konuları incelemeyi hedefliyor. Bunun sebebi de, modern Hristiyanları Kutsal Kitap'ın birliği konusunda anlayış sahibi yapmak ve postmodern dünyada daha etkili Hristiyan tanıklar yetiştirmektir.

Her şeyden önce şunu söylemek zorundayız: Hristiyanlık her zaman ayırıcı, bölücü olacaktır; çünkü müjdenin kendisi rahatsız edici bir mesaj, yok olanlar için de sürçme taşıdır. Sanırım İsa'nın “*barış değil ayrılık getirmeye*” sözüyle demek istediği de budur. “*Bundan böyle bir evde beş kişi, ikiye karşı üç, üçe karşı iki bölünmüş olacak*”(Luka 12:51-53). Mesih'in iddialarının kabul edilmesi veya reddedilmesi bir evdeki aile üyelerini birbirinden ayırır. Buradaki ayrılık, inananlarla inanmayanlar arasındadır. Bu çeşit bir ayrılık, Hristiyan olmanın doğal bir sonucudur ve kolayca kaçınılamaz; çünkü her zaman Mesih'in çarmihına düşmanlar olacaktır.

Bununla beraber, Hristiyan inancını kabul etmiş olanlar, birlik içinde yaşamaya çağırılmışlardır. Bu yüzden bu iki zıt ayeti anlamamanın yolu, İsa'nın aklında bulunan iki farklı kitleyi tanımaktan geçer. Bir yandan İsa kiliseden bahsederken, diğer yandan Hristiyan olmanın dünya üzerindeki etkisinden söz etmektedir. Bu iki farklı durumu anlamadaki hata, genellikle bir çok yanlış anlamayla sonuçlanıyor ve bu karışıklık sadece Kutsal Kitap yorumunda değil, Hristiyan yaşamında da bulunuyor.

Birliğe Çağrı

Bence günümüz Hristiyanları, Kutsal Kitap'taki birliğe çağrı mesajının niteliğine pek önem vermiyorlar. Örneğin Pavlus'un Korintlilere yazdığı mektupta neyi vurguladığına dikkat edin “*Kardeşler, Rabbimiz İsa Mesih'in adıyla yalvarıyorum: Hepiniz uyum içinde olun, aranızda bölünmeler olmadan aynı düşüncede ve görüşte birleşin.*” Bu sözler, anlaşılması gerçekten çok zor olan sözlerdir. Kutsallıkta ve birlikte asla mutlak mükemmelliğimizi görmeyecek olsak da, mükemmellik bizim amacımız ve Hristiyan birliği için belirlenen hedefimizdir. Ama Pavlus'un nasıl bir birlik içinde olmamız gerektiği söylemine dikkat edelim. Bu ayette kilise, ne duygularda/hislerde birlik içinde olmaya ne de sadece hizmette birlik olmaya çağrıldı. Bunun yerine bizler, Rab hakkındaki düşüncede ve görüşte birlik olmaya çağrıldık. Çok sıklıkla günümüz Hristiyanları, “*Ruh'ta birlik*” için doktrinsel farklılıkları bir kenara itiyor. Fakat gerçek Ruh'ta birlik, Kutsal Kitap yazılarına dayanan ve bu yüzden doktrinsel olandır.

Romalılar 12. bölümde Pavlus, Ruhsal tapınma için bedenlerimizi diri kurbanlar olarak sunmamızı söylediğinde, verdiği ilk tavsiye, artık bu çağın gidişine uymamamız ve düşüncemizin yenilenmesiyle değişmemiz gerektiğidir. Bugün insanlar, diri kurban olmak için yapılması gereken ilk şeyin kateşizm ya da teoloji üzerine çalışmak olduğunu düşünmezler. Ama bunlar, tam da Hristiyan düşünce ve görüş tarzını şekillendirmek için var olan araçlardır. Ve ayrıca bizler, kendini soyutlamış bir şekilde iman hakkında düşünen

bireyler değil, tek beden olan inanlılar olmalıyız. Efesliler kitabında Pavlus bunu, “*imanda ve Tanrı'nın oğlunu tanımada birlik*” olarak tanımlıyor, ve bu kapsamda amaçlanan birlik olgunluk ve tutarlılık getiriyor, “*Böylece artık insanların kurnazlığıyla, aldatıcı düzenler kurmaktaki becerileriyle, her öğretinin rüzgarıyla çalkalanıp öteye beriye sürüklenen çocuklar olmayacağız*” (Ef 4:11-15). İmanda birlik, bizi, aldatıcı insanların düzenlerinden ve kurnazlıklarından kaynaklanacak bölünmelerden korur. Ve ayrıca bizi kendimizden korur. Örneğin, eğer bizler Rabbe hizmetin ve Ruhsal tapınmanın bir parçası olan düşünce yenilenmesini önemsemesek, Rabbin sözünde açıkladığı şeylerin çoğundan habersiz kalırız.

Petrus bu konuda bizi ikinci mektubunda uyarıyor ve “*Pavlus'un mektuplarında güç anlaşılan bazı yerler var ki, bilgisiz ve kararsız kişiler, öbür Kutsal Yazılar'ı olduğu gibi bunları da çarpıtarak kendi yıkımlarını hazırlıyorlar*” diyor. Burada bir iki noktaya dikkat etmemiz gerekiyor. Petrus, Kutsal Kitap'ın bazı bölümlerinin “*anlaşılması zor*” olduğunu kabul ediyor, ama bizler her şeyin basit olmasını isteyen umursamaz kişiler gibi olmamalıyız (bkz İbr 5:11-12). Hristiyan düşünce yenilenmesi bazen zor, sıkıntı veren ve çetin bir şeydir, ama imkansız değildir. Bu yüzden Petrus şöyle devam etmiştir: “*Bu nedenle, sevgili kardeşlerim, ilke tanımayan kişilerin aldatmasıyla sürüklenip kararlılığınızdan sapmamak için bunları önceden bilerek sakının.*”

Öte yandan Rabbimiz ve Kurtarıcımız İsa Mesih'in lütfunda ve O'nu tanımakta ilerleyin.” (2 Petrus 3:15-18). Petrus'un cehalete karşı olan bu panzehiri, lütufta ve bilgide gelişmemiz içindir. Bizi ilke tanımaz ve bölücü kişilerin aldatmasıyla sürüklenmekten koruyan şey budur. Yahuda mektubunda bizi, “*Bunlar bölücü, insan doğasıyla sınırlı, Kutsal Ruh'tan yoksun kişilerdir. Ama siz, sevgili kardeşlerim, kendinizi tümünden kutsal olan imanınızın temeli üzerinde geliştirin. Kutsal Ruh'un yönetiminde dua edin*” diyerek uyarırken, benzer bir noktadan bahseder. Durum basitçe şudur: Bilgisizlik, bozulmaya ve ayrılığa yola açar; imanda büyüme ve bilgi, olgunluğa ve birliğe sebep olur.

Bölünmüş Bir Kilisede Birlik Aramak

Peki bizler, Hristiyan aleminde bulunan birçok ayrılmış kilise ve mezhebin varlığıyla karşılaştığımız bu dünyanın nasıl üstesinden gelmeliyiz? Hatta nereden başlamalıyız? Yapacağımız ilk şey, kilise olduğunu öne süren her kilisenin gerçek kilise olmadığını kabul etmektir. Ya da diğer bir deyişle, her zaman öyle ya da böyle bir çeşit ayrılık olacaktır, çünkü son güne kadar her zaman kural tanımaz, bölücü, sapkın ve gerçeği saptıran kişiler olacaktır. Timoteos'a ikinci mektubunda Pavlus, “*Diriliş olup bitti diyerek gerçek yoldan saptılar. Şimdi de bazılarının imanını altüst ediyorlar*” diyerek bizi Himeneos ve Filitos gibi insanlara karşı uyarıyor. Dikkat edersek bu adamlar dinsiz insanlar değildi. Örneğin dirilişe inanıyorlardı; fakat Pavlus'a göre sapkın olarak reddedilmeleri gerekiyordu; çünkü dirilişin zaten olduğuna inanıyorlardı. Bu önemli bir derstir. Bize birliğin peşinden koşmamızı söyleyen Pavlus, ayrılığı tercih etmiştir. Neden mi? İşte tam bu doktrinsel konular yüzünden.

Bu yüzden bazen ayrılıklar tercih edilmelidir. Günümüzde bu kategoride bulunan birçok sözde kilise var. Yehova Şahidi, Mormon, Üniteryan veya Pentekostal, bu gibi gruplar, Hristiyanlığın temel prensiplerini öyle çarpıtıyorlar ki Pavlus'un dediği gibi imanlarından tamamen vazgeçiyorlar.

Aklımızda bulunması gereken ikinci bir şey ise, farklı türde gerçek Hristiyanlar olduğudur. İmalarında güçlü olanlar ve henüz yolun başında olanlar vardır. İmanda zayıf bu kişiler, yeni iman etmiş olanlar da dahil, ruhsal olarak iyi beslenmemişlerdir ve isteyerek bilgisizlerdir. Bu çeşit Hristiyanlar sığılıkları, tutarsızlıkları ve olgun olmamaları yüzünden, her öğretişin rüzgarıyla ordan oraya savrulurlar (Ef 4:14) ve bu genellikle birçok kilise bölünmesinin, gruplaşmanın ve farklı türde cemaat oluşumunun nedenidir. Birçok kilise Tanrı için gayretten kurulsun da, genellikle bu gayret bilgiden yoksundur (Rom 10:2).

Bu bağlamda düşündüğümüzde, dünyada ve bu ülkede binlerce farklı kilisenin var olması sürpriz değildir. Ama her zaman amacımızın ne olduğunu hatırlamalıyız. Bizler kilise olarak düşüncede ve görüşte bir olmaya çağrıldık. Sabit doktrinsel konularda mezhepsel diyalog ve iletişim, açıkça bir Kutsal Yazı buyruğudur.

Mezhepçilik Durumu

Günümüz kiliselerinin karşılaştığı bir problem de, inanç bildirelerini, iman açıklamalarını ve doktrinsel standartları önemsememeleridir. **Fakat Bunlar, çağların getirdiği bilgeliğin yardımıyla, Hristiyanların hangi doktrinin imana temel olup olmadığını görmelerini sağlayan çok yardımcı araçlardır.** Galatyalılar kitabında bahsedilen Yahudi yanlılarının hatası o kadar açıktı ki, Pavlus bunu başka müjde olarak adlandırdı. Peki, örneğin meleklerle ilgili sapkın bir öğretiş, böyle bir suçlama altına girer mi? Muhtemelen hayır. Günah olabilir fakat muhtemelen imandan dönmek olarak adlandırılmaz. Mezheplerle ilgili en önemli olan şey, daha en başından, farklı grupların imanlarının esasını olarak neyi belirlediklerini bilebilirsiniz. Örneğin iman açıklaması olan belirli bir mezhebe bağlısınız ve bir kişi çıkıp kilisenin doktrinsel standartlarına ters bir öğretiş veriyor, sizinse çözümünüz kesin.

Kişiye öğrettiği şeyin kilise standartlarını yansıtmadığını göstererek karşı çıkabilirsiniz ve eğer kabul etmezse, ihtiyarlarınızın, pastörünüzün veya kilisenizin o kişiyi disiplin altına alarak öğretme pozisyonundan alma ve gerekirse kişiyi (eğer durum çok ciddiye) aforoz etme yetkisi vardır. Böyle bir mezhebin parçası olmanın bir avantajı da, daha en başından temel konularla ilgili karşılıklı olarak doğal bir fikirbirliğinin olmasıdır. Böyle bir topluluksal bağ olmadan, kişiyi “*her doktrinin rüzgarıyla oraya buraya savrulmaktan*” korumak çok zordur (Efes 4:14, 1Tim 4:16). Çünkü gerçek şudur ki sadece Kutsal Kitap’a inanan Hristiyanlar, genellikle bazı doktrinlerinin özelliklerini diğerlerinden ayırmakta zorlanıyor. İşte bu gibi kiliselerde, sahip oldukları o kısa iman açıklamalarında, sadece Mesih’e imanla aklanmanın olacağıyla ilgili hiçbir şey yer almazken (müjdenin kalbi), genellikle bir tür premilenyum düşüncesi yer alır. Bununla beraber mezhepsel kiliseye girmekte atacağınız en büyük adım, seçtiğiniz kilisenin Kutsal Kitap ölçütlerine sahip olan bir kilise olduğundan emin olmanızdır. (Elç İş. 17:11)

Daireler ve Kareler

Bu noktada önemli bir fark bilinmelidir, bu fark dairelerle, karelerle anlatılacak kadar basit bir farktır. Ve bu da şudur ki, Hristiyanların buldukları ortamlarda birlik ve ayrılık konusuna nasıl yaklaşımları gerektiği bilincine varmaları gerekmektedir. Kendi mezhebini veya dairenizi içinde yaşadığınız sürece, davranış şekliniz belirgin ve dogmatiktir. Yukarıdaki örnekte olduğu gibi, eğer birisi sizin standartlarınıza uygun olmayan bir şey öğretirse, o kişi

disiplin altına alınabilir. Ama sizler kilise duvarları dışına çıktığınızda ve diğer inançlardan ve mezheplerden kişilerle karşılaştığınızda, o zaman siz genel kare alanındasınızdır. Burada sapkınlık veya disiplin suçlaması diye bir şey yoktur. Burası, Hristiyanlar için inançlarını, inanlılarla ve inanlı olmayanlarla içten bir şekilde hiçbir kısıtlama olmadan paylaşma yeridir. Bununla beraber daire içinde sınırlamalar vardır; bir kişi atılabilir. Ama kare içinde, içeride olan ya da dışarıda olan diye bir şey yoktur. Herkes sohbet için uygundur. İlk bakışta biraz zorunlu ve kesin görülebilir, ama gerçek şu ki Evanjelik dünyada karşılaşılan sayısız sorunların nedeni, bu konulardaki yanlış anlamalardır. Örneğin iman açıklamalarını ve inanç bildirelerini reddettikleri için, birçok Evanjelik kilisenin kendi dairesinin sınırlarını belirleyecek bir doktrinsel standartı yoktur.

Genellikle bir kişi “Kutsal Kitap’a inanan” olarak nitelendiriliyorsa böyle kiliselere kabul edilir. Kaçınılmaz sorun şu ki: Himeneos ile Filetos da, Ferisiler ve Yahudi yanlılarıyla beraber Kutsal Kitap’a inanıyorlardı; ama anlaşmazlık bu kişilerin Kutsal Kitap’la ilgili inandıkları şeyden çıktı, özellikle de imanın temelleri konusunda. Bu yüzden birçok Evanjelik Hristiyan ya kendileri Kutsal Kitapı çarpıttığı için ya da dışarıdan aldatmak ve bölmek için gelenlerden dolayı korumasız kalırlar. Evanjelik kiliselerde kişilerin dairesini belirlemekteki büyük karışıklık sürerken, diğer bir yandan da Evanjelikliği açık bir şekilde tanımlamanın eksikliği sürüyor. Reformist mi, Arminiyusçu mu, Lutheran mı, Wesleyan mı, Baptist mi, Pentakostal mı? Tuhaf bir şekilde ünlü Princeton teoloğu B.B. Warfield, yaklaşık yüzyıl önce bundan şikayetçi olmuştu. Evanjeliklikten bahsederken, kelimenin anlamını yitirdiğini ve “ölmediyse bile can çektiğini” söylemiştir. Görünürde kimse bu kelimenin ne anlama geldiğini bilmemektedir. Günümüzde kelimenin anlamı Warfield’in zamanında daha içi boşaltılmış bir hale gelmiştir; çünkü birçok farklı grup tarafından birçok farklı yönde kullanılmıştır. Basitçe, doktrinsel bir yönü veya belirli bir merkezi yoktur. Bir kişinin Evanjelik olup olmadığını nasıl anlayabiliriz? Bu soruya cevap vermek yerine, bu kişinin mezhebindeki duruşunun iyi olup olmadığını soruşturuz. Eğer kendini Evanjelik diye nitelendiren bir kişi öğretişlerine uygun öğretip yazmıyorsa, bizler kelimenin gerçek anlamın yitirmek yerine, bu kişinin kendi kilise yetkililerine ve doktrinsel standartlarına karşı sorumlu olmasını sağlamalıyız. Eğer kilise, üyelerinde birini, genel kare alanında sapkın öğretiş verdiği için dolayı disiplin altına almazsa, bu o belirli daire içinde sorun yaratacaktır. Bu yüzden Evanjeliklerin dairelerini belirlemek için kiliselerine yardım etmeleri gerekmektedir. Aynı zamanda bu dairelerin dışında yapılan her işin karenin içinde olduğunu anlamaları şarttır. Bu farklı anlamının en büyük yolu, her bir alanı belirleyen düşünceden geçer. Örneğin İsa’nın Ferisilere karşı tutumu, bazen sert ve dogmatikti; fakat unutmamalıyız ki İsa, daire içinde konuşuyordu ve amacı koyunlarını korumaktı. Pavlus da aynı şeyleri pastörlere öğreterek şöyle diyor:

‘Hem başkalarını sağlam öğretiyle yüreklendirmek, hem de karşı çıkanları ikna edebilmek için imanlılara öğretilen güvenilir söze sınıksız sarılmalı. Çünkü asi, boşboğaz, aldatıcı birçok kişi vardır. Özellikle sünnet yanlıları bunlardandır. Onların ağzını kapamak gerek. Haksız kazanç uğruna, öğretmemeleri gerekeni öğreterek bazı aileleri tümüyle yıkıyorlar’ (Titus 1:9-11).

Kilisede “çürük” doktrinler öğretenler reddedilmeli ve susturulmalı. İşte burada tutum ciddi ve katı. Fakat aynı elçi kilisenin dışındaki tutumla ilgili tamamen farklı şeyler öğretiyor. *"Sizden olmayanlara karşı bilgece davranın. Fırsatı değerlendirin. Sözüünüz tuzla terbiye edilmiş gibi her zaman lütufla dolu olsun. Böylece herkese nasıl karşılık vermek gerektiğini bileceksiniz"* (Kol 4:5-6). Buna iyi bir örnek Elçilerin İşleri 17’deki Pavlus’un Ares Tepesi’ndeki vaazıdır. Pavlus, Vaftizci Yahya’nın daire içinde dediği gibi *“Tövbe edin,*

Göklerin Egemenliği yaklaşmıştır” demedi; ama daha ince bir şekilde yaklaştı; kendi şairlerinden alıntı yaptı, kültürleriyle iletişime geçti ve sonra diğer seviyeye geçerek “İsrail’in Tanrısı’nın İsa’yı ölümden dirilterek gelecek olan yargıyı tüm insanlara gösterdiğini” söyledi. Bu genel kare alanında verilmiş bir vaazdı. Amacı insanları kazanmaktı, sapkınları susturmak değildi. Pavlus bu ayrımı Korintlilere ilk mektubunda açıkça gözler önüne seriyor: “Mektubumda size fuhuş yapanlarla arkadaşlık etmemenizi yazdım. Kuşkusuz dünyadaki ahlaksızları, açgözlüleri, soyguncuları ya da putperestleri demek istemedim. Öyle olsaydı, dünyadan ayrılmak zorunda kalırdınız! Ama şimdi size şunu yazıyorum: Kardeş diye bilinirken fuhuş yapan, açgözlü, putperest, sövücü, ayyaş ya da soyguncu olanla arkadaşlık etmeyin, böyle biriyle yemek bile yemeyin. İnanlılar topluluğunun dışındakileri yargılamaya benim ne hakkım var? Sizin de yargılamamız gereken kişiler topluluğun içindekiler değil mi? Topluluğun dışında kalanları Tanrı yargılar. “Kötü adamı aranızdan kovun!”” (1 Kor. 5:9-13). Daire içinde Bazın insanların yargılanması hatta kovulması gereken zamanlar vardır.

Ama kare içinde yoktur. Kilise dışındakileri yargılama hakkımız yoktur. Bu nokta, Matthew Sephard’ın cenazesinde tamamen gözden kaçırılmıştı. Shephard homoseksüel olduğu için öldürülmüştü ve birçok protestocu ellerinde “*Cehennemde Yan Homoseksüel*” pankartları taşıyorlardı. Bu yaklaşımın tersine Pavlus, inanlıların yaşam tarzıyla ilgili şunu öğretiyor: “*Size buyurduğumuz gibi, sakın bir yaşam sürmeyi, kendi işinize bakmayı, ellerinizle çalışmayı amaç edin. Öyle ki, kimseye muhtaç olmadan öbür insanların önünde saygın bir yaşam süresiniz.*” (1 Sel. 4:11-12). Aslında Elçi dışarıdaki insanların önündeki itibarla o kadar ilgilidir ki, bu durumdan, gözetmenlerin özelliklerinden biri olarak bahsetmiştir (1 Tim 3:6-7).

Sonuç

Eğer bizler Yeni Anlaşma’nın öğretilerini izlemek zorundaysak, o zaman Hristiyan birliğiyle ilgili olmak zorundayız. Yukarıda gösterdiğimiz gibi öyle ya da böyle bir çeşit ayrılık olacaktır; ama amacımız düşüncede ve fikirde diğer inanlılarla mükemmel bir birlik içinde olmaktır. Bu, bir çok sıkı çalışma ve iyi bir dikkat gerektirir ve aynı şekilde bu dikkat, ayrılıkların kalbindeki doktrinsel farklılıklara da verilmelidir. Belli doktrinlere ve iman açıklamalarına tutunan Kiliselerin kesinlikle büyük bir avantajı vardır; çünkü onlar, temellerinin ne olup olmadığını zaten belirlemişlerdir; böyle standartları olmayan Kiliseler, zamanlarını ve enerjilerini, hangi doktrinlerin onlara göre en önemli olduğunu anlamaya çalışarak harcarlar. Ancak tüm bu kartlar masadayken birlikle ilgili tartışmalar yararlı olur.

Hristiyanlar, özellikle Evanjelikler, mesajlarının kaynağına ve ortama dikkat etmelidirler. Eğer ortam, kendi Kiliseleri veya mezhepleriye, büyük bir sabır ve ince bir öğretille (2 Tim 4:2), düzeltmeli, azarlamalı ve teşvik etmelidirler (2 Tim 4:2); çünkü bu alandaki nihai hedef, koyunlara sahip çıkmaktır (ayrılıklardan korumak ve onları doktrinde birliğe teşvik etmek). Kişiler arasındaki konuşmalar, “*lütuf dolu*” ve “*yargıdan uzak*” olmalı ve kişiler kendilerini herkese cevap verebilecek şekilde hazırlamalıdır (Kol 4:5-6). Kesinlikle eminim ki Kutsal Kitap’ın öğrettiği bu ayrım anlaşılırsa, Hristiyan birliğinde daha büyük gelişmeler göreceğiz ve aynı zamanda müjdecilikte daha etkili olacağız. Duam şudur ki Rab bize bunları kendi zamanımızda başarmayı sağlayacak bilgelik ve lütuf versin.

Filename: Document1
Directory:
Template: /Users/darlenenbocek/Library/Group
Containers/UBF8T346G9.Office/User
Content.localized/Templates.localized/Normal.dotm
Title:
Subject:
Author: Darlene Bocek
Keywords:
Comments:
Creation Date: 2/28/23 2:56:00 PM
Change Number: 1
Last Saved On:
Last Saved By:
Total Editing Time: 2 Minutes
Last Printed On: 2/28/23 2:58:00 PM
As of Last Complete Printing
Number of Pages: 5
Number of Words: 2,296
Number of Characters: 15,673 (approx.)